

Energirevolusjonen må videreføres - lenge

NTVA Oslo, 12.10. 2016

**Jan Bråten,
Spesialrådgiver**

Statnett

Energirevolusjonen har startet

Statnett

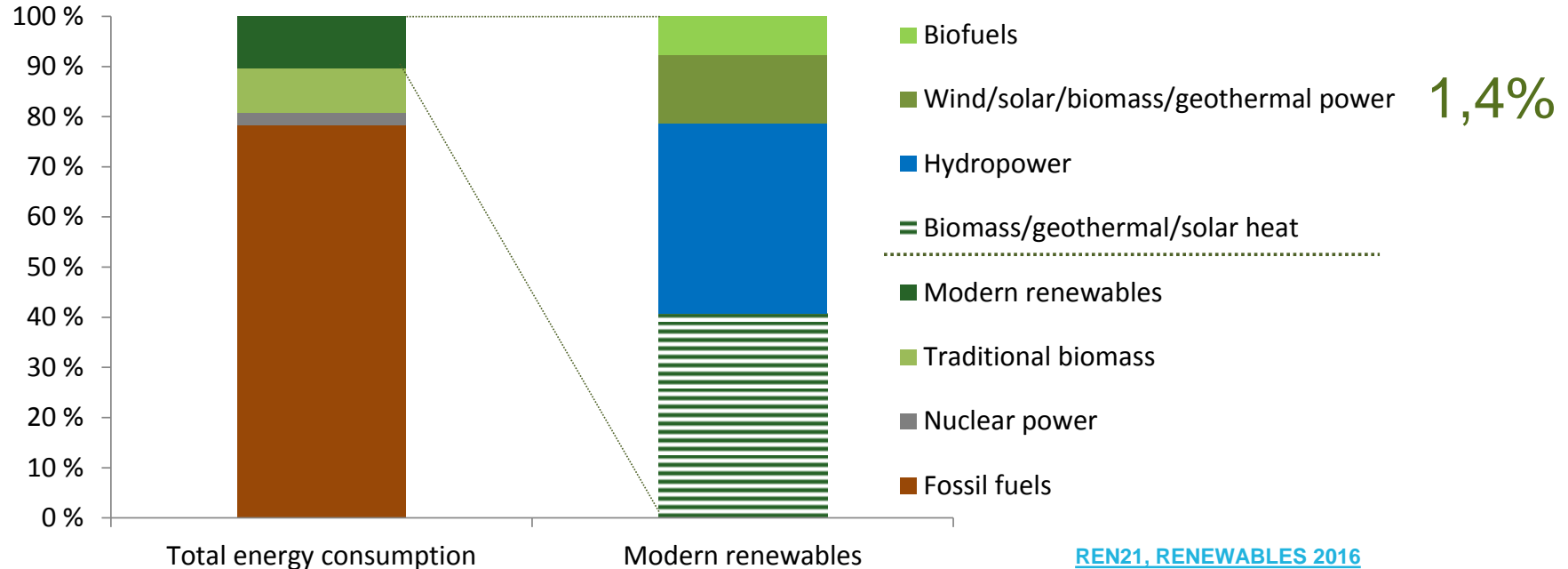
Imponerende kostnadsreduksjoner

Solcellepaneler 1970 - nå	99,5 %
... store anlegg 2008 - 2015	64 %
Vindkraft på land 1980 - 2015	96 %
... 2008 - 2015	41 %
LED 2008 - 2015	94 %
Batterier (litiumion) 2008 - 2015	73 %
Toyota: Brenselsceller 2008 - 2015	95 %

[Revolution Now](#)
US Department of Energy

[Automotive News](#)

Men det er langt fram

To sentrale virkemidler for å oppnå nullutslipp

- **Teknologiutvikling**

- ✓ Energieffektivitet, lager, fleksibilitet, utslippsfri energi

- **Ombygging** av energisystemet

- ✓ Må se hele energisystemet i sammenheng
- ✓ Langsiktige investeringer som tar hensyn til usikkerhet

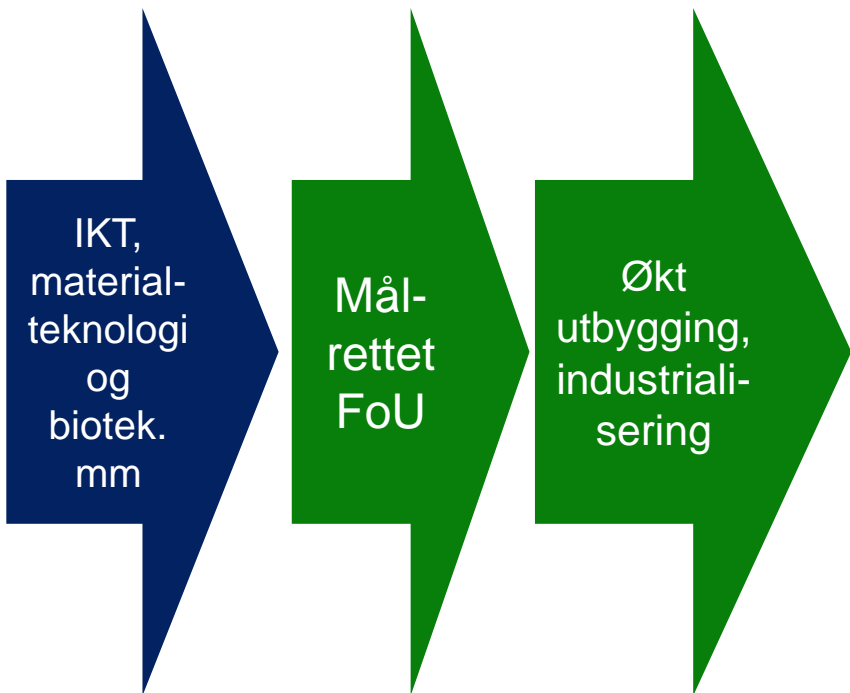
- ✓ Nok energi
- ✓ Når vi trenger det
- ✓ Akseptabel kostnad

Den store teknologirevolusjonen

Energiteknologi utvikles raskere

Statnett

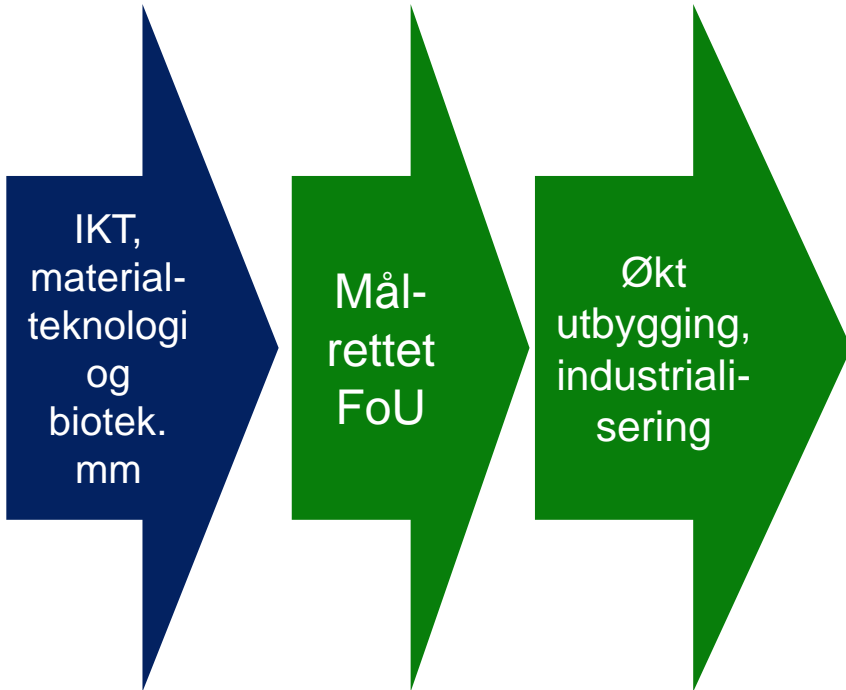

- **Billigere og bedre fornybar**
  - ✓ 3d-printing av [vindmølleblader](#)?
- **Energieffektivitet**
  - ✓ IKT, nye materialer
- **Lagringsteknologier**
  - ✓ Varmelagring kan være billig
  - ✓ Batterier → transportrevolusjon
- **Smartere energisystem (IKT)**

Mission Innovation dobler innsatsen for ren energi

Energiteknologi utvikles raskere

Statnett

Bloomberg New Energy Finance:

- ✓ PV 60% billigere til 2040
- ✓ Vind 41% billigere til 2040

NEW ENERGY OUTLOOK 2016

[Powering a Changing World](#)

Mission Innovation doubler innsatsen for ren energi

Energisystemet: Elektrifisering og integrasjon

Statnett

EU: 20% RES i 2020

Strøm

Varme og
kjøling

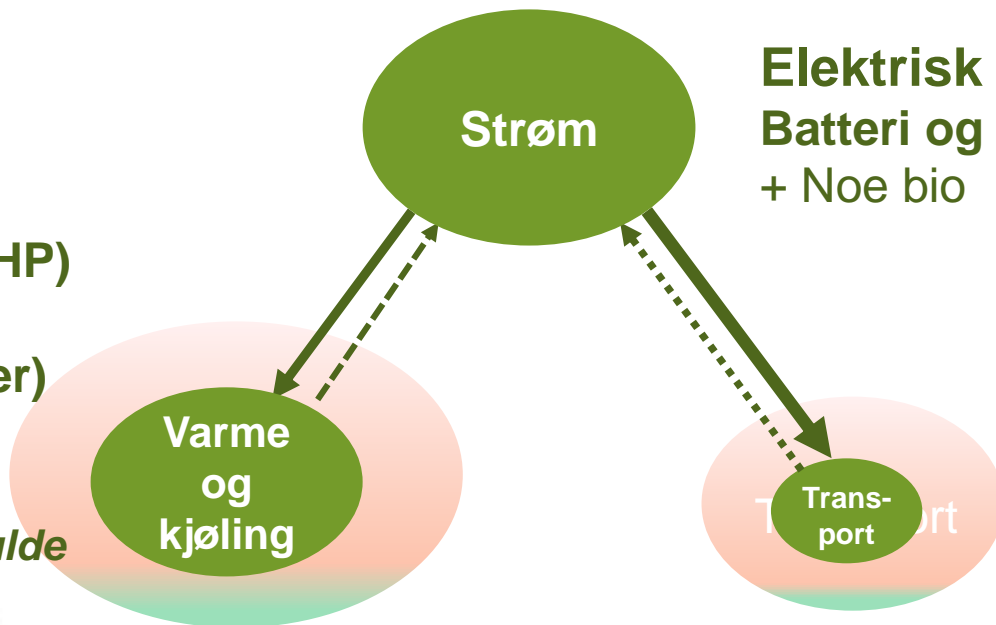
Transport

Energisystemet: Elektrifisering og integrasjon

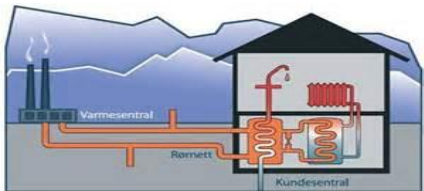
Energieffektivitet

Solvarme
Geotermisk
Bio og avfall
(delvis med CHP)
Varmepumper
Elektrisk (kjeler)

*Varmelager
og lagring av kulde*

Elektrisk transport
Batteri og hydrogen
+ Noe bio

Utfordrende planlegging

- ***Langsiktig ombygging av energisystemet samtidig som komponentene vi skal bruke endrer seg under marsjen***
  - *Nye løsninger dukker opp, kostnadsbildet endres*
- **Komplisert, interessant og viktig!**

Takk for oppmerksomheten!